Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2012. gada 18. oktobrī*

Valsts pienākumu neizpilde — Piesārņojums un kaitīgas sekas — Komunālo notekūdeņu attīrīšana — Direktīva 91/271/EEK — 3., 4. un 10. pants — I pielikuma A un B daļa

Lieta C-301/10

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2010. gada 16. jūnijā cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Pardo Quintillán*, *A.-A. Gilly* un *A. Demeneix*, pārstāves,

prasītāja,

pret

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, ko pārstāv *L. Seeboruth*, pārstāvis, kam palīdz *D. Anderson*, *QC*, *S. Ford* un *B. McGurk*, *barristers*,

atbildētāja.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] (referents), M. Ilešičs [*M. Ilešič*], Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 10. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2012. gada 26. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, nenodrošinot, pirmkārt, ka Vitbērnā [*Whitburn*], kā arī Bektonā [*Beckton*] un Krosnesā [*Crossness*] Londonā tiek ierīkotas atbilstošas kanalizācijas sistēmas saskaņā ar Padomes 1991. gada 21. maija Direktīvas 91/271/EEK par komunālo

* Tiesvedības valoda – angļu.

notekūdeņu attīrīšanu (OV L 135, 40. lpp.) 3. panta 1. un 2. punktu un I pielikuma A daļu un, otrkārt, ka komunālie notekūdeņi no Bektonas, Krosnesas un Mogdenas [*Mogden*] attīrīšanas iekārtām Londonā tiek atbilstoši attīrīti saskaņā ar Direktīvas 91/271 4. panta 1. un 3. punktu, 10. pantu, kā arī I pielikuma B daļu, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nav izpildījusi šajos noteikumos paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

2 Kā noteikts Direktīvas 91/271 1. pantā, šī direktīva attiecas uz komunālo notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu, kā arī atsevišķu rūpniecības sektoru notekūdeņu attīrīšanu un novadīšanu. Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt vidi no komunālo notekūdeņu novadīšanas kaitīgās ietekmes.

3 Direktīvas 91/271 2. pantā ir noteikts:

"Šajā direktīvā:

1) "komunālie notekūdeņi" nozīmē sadzīves notekūdeņus vai sadzīves notekūdeņu un rūpniecisko notekūdeņu un/vai lietus notekūdeņu sajaukumu;

[..]

5) "kanalizācijas sistēma" nozīmē cauruļvadu sistēmu, kas savāc un novada notekūdeņus;

6) "1 c.e. (cilvēka ekvivalents)" nozīmē bioloģiski attīrāmo notekūdeņu daudzumu, kas piecas dienas pēc kārtas bioķīmiski piesaista 60 g skābekļa dienā (BSP5);

[..]."

4 Direktīvas 91/271 3. pantā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka visām aglomerācijām ir komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas:

— vēlākais līdz 2000. gada 31. decembrim tām, kuru cilvēka ekvivalents (c.e.) ir 15000 un vairāk,

[..]

2. Šā panta 1. punktā aprakstītās kanalizācijas sistēmas atbilst I pielikuma A daļā noteiktajām prasībām. [..]"

5 Saskaņā ar šīs direktīvas 4. pantu:

"1. Dalībvalsts nodrošina, ka komunālos notekūdeņus, kas nonāk kanalizācijas sistēmās, pirms novadīšanas atkārtoti attīra vai attīra līdzvērtīgi saskaņā ar sekojošiem nosacījumiem:

— vēlākais līdz 2000. gada 31. decembrim – visām novadīšanām no aglomerācijām ar vairāk nekā 15000 c.e.,

[..]

3. Šā panta 1. un 2. punktā aprakstītajai ūdeņu novadīšanai no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām jāatbilst attiecīgajām I pielikuma B daļas prasībām. [..]

4. C.e. izteikto daudzumu aprēķina, balstoties uz lielāko vidējo nedēļas daudzumu, kas nonāk attīrīšanas iekārtās gada laikā, izņemot neparastas situācijas, piemēram, spēcīga lietus gadījumus."

6 Direktīvas 91/271 10. pantā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas tiek celtas atbilstīgi 4., 5., 6. un 7. panta prasībām, projektētu, celtu, darbinātu un uzturētu, nodrošinot apmierinošu darbību visos parastajos vietējos klimata apstākļos. Projektējot iekārtas, ņem vērā piesārņojuma daudzuma izmaiņas dažādos gadalaikos."

7 Direktīvas 91/271 I pielikuma, kura virsraksts ir "Prasības komunālajiem notekūdeņiem", A daļā, kuras virsraksts ir "Kanalizācijas sistēmas", ir paredzēts:

"Kanalizācijas sistēmas ņem vērā notekūdeņu attīrīšanas prasības.

Kanalizācijas sistēmu projektēšanu, celtniecību un uzturēšanu veic saskaņā ar labākajām pieejamajām tehniskajām zināšanām, kas nerada pārmērīgas izmaksas, īpaši attiecībā uz:

— komunālo notekūdeņu apjomu un īpašībām,

— noplūžu novēršanu,

— lietus ūdeņu pārplūžu radītā saņemošo ūdeņu piesārņojuma ierobežošanu."

8 Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļā ietvertā 1. zemsvītras piezīme, kas ir pievienota sadaļai "Kanalizācijas sistēmas", ir formulēta šādi:

"Ņemot vērā, ka praksē nav iespējams uzbūvēt kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas iekārtas tādā veidā, ka visi notekūdeņi tiek attīrīti tādos gadījumos kā neparasti spēcīgas lietusgāzes, dalībvalstīm ir jānosaka pasākumi, lai ierobežotu piesārņojumu no lietus ūdeņu pārplūdēm. Šādi pasākumi var balstīties uz atšķaidīšanas pakāpi vai kapacitāti attiecībā [pret] sausa laika plūsmu vai var norādīt zināmu pieņemamo plūdu skaitu gadā."

9 Direktīvas 91/271 I pielikuma B daļā, kuras virsraksts ir "Izvadīšanas no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām saņemošajos ūdeņos", ir noteiktas prasības, kurām ir jāatbilst izvadīšanai no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām saņemošajos ūdeņos. Iepriekšējā punktā minētā šīs direktīvas I pielikuma A daļā ietvertā zemsvītras piezīme ir ietverta arī šīs direktīvas I pielikuma B daļā.

Pirmstiesas procedūra

10 Komisijā tika iesniegta sūdzība par *Whitburn Steel* sūkņu staciju, kā arī citas sūdzības par lietus ūdeņu pārplūdēm citās Apvienotās Karalistes teritorijas daļās.

11 2003. gada 3. aprīlī Komisija nosūtīja Apvienotajai Karalistei brīdinājuma vēstuli, kurā norādīja, ka *Whitburn Steel* sūkņu stacija neatbilst prasībām, kas attiecībā uz komunālo notekūdeņu savākšanu noteiktas Direktīvas 91/271 3. panta 1. un 2. punktā, kā arī I pielikuma A daļā.

12 Savā 2003. gada 3. jūnija atbildē Apvienotā Karaliste norādīja, ka attiecīgā aglomerācija ir izpildījusi Direktīvas 91/271 3. pantā noteiktās prasības attiecībā uz notekūdeņu savākšanu. Tomēr tā atzina, ka pēc papildu pētījumiem, kas tika veikti attiecībā uz konkrētā apgabala kanalizācijas sistēmu, izrādījās, ka ir jāuzlabo šīs sistēmas caurplūde. Turklāt Apvienotā Karaliste paskaidroja, ka notekūdeņu

novadīšanas atļaujā paredzētie nosacījumi, kas ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumam bija jāievēro attiecībā uz *Whitburn Steel* notekūdeņu sūkņu stacijas darbību, ir tikuši grozīti un tādēļ novadīšanas reižu skaitam būtu jāsamazinās. Šie uzlabojumi bija jāīsteno vēlākais līdz 2004. gada 31. martam.

13 2005. gada 21. martā Komisija nosūtīja Apvienotajai Karalistei otru brīdinājuma vēstuli, kurā norādīja, ka Londonas apgabala komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas neatbilst Direktīvas 91/271 3. panta 1. punktā, 4. panta 1. un 3. punktā, 10. pantā, kā arī I pielikuma A un B daļā noteiktajām prasībām attiecībā uz komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu. Komisija precizēja, ka neattīrītie notekūdeņi tiek novadīti Temzā, pat pastāvot niecīgam lietus ūdeņu daudzumam, un ka nav paredzēts veikt nevienu tūlītēju pasākumu, lai atrisinātu šo problēmu, kas tādējādi turpināšot pastāvēt un pat pasliktināties vēl vairāk.

14 Savā 2005. gada 20. maija atbildē Apvienotā Karaliste paskaidroja, ka Londonas komunālo notekūdeņu savākšanas sistēma ir jaukta tipa sistēma, kurā no 557 km^2 liela baseina tiek savākti un novadīti gan sadzīves un rūpnieciskie notekūdeņi, gan lietus notekūdeņi, lai pirms to novadīšanas Temzā veiktu to otrreizēju attīrīšanu Bektonas, Mogdenas, Krosnesas, Longrīčas [*Long Reach*] un Riversaidas [*Riverside*] attīrīšanas iekārtās. Tomēr tā atzina, ka mitrā laikā pastāv ar lietus ūdeņu pārplūžu apjomu, slodzi un biežumu saistītas problēmas, un paziņoja par savu lēmumu veikt Temzas gultnes stratēģisko pētījumu ("Thames Tideway Strategic Study", turpmāk tekstā – "*TTSS*"), lai izvērtētu šīs novadīšanas ietekmi uz vidi.

15 Attiecībā uz pienākumu nodrošināt komunālo notekūdeņu atbilstošu attīrīšanu Apvienotā Karaliste ir norādījusi, ka, kaut arī, tiklīdz tas būs iespējams, tiks veikti uzlabojumi, Londonas aglomerāciju apkalpojošās attīrīšanas iekārtas ir atbildušas Direktīvā 91/271 paredzētajām prasībām jau kopš 2000. gada 31. decembra. Turklāt Apvienotā Karaliste paskaidroja, ka 2004. gada augustā notikusī novadīšana bija neparasti spēcīgu lietusgāžu sekas.

16 Tā kā Komisiju Apvienotās Karalistes sniegtā atbilde neapmierināja, tā ar 2006. gada 10. aprīļa vēstuli nosūtīja šai dalībvalstij argumentētu atzinumu, norādot, ka, tāsprāt, šī dalībvalsts ir pārkāpusi tai Direktīvas 91/271 3. panta 1. un 3. punktā un I pielikuma A daļā paredzētos pienākumus saistībā ar Vitbērnu un Direktīvas 91/271 3. panta 1. punktā, 4. panta 1. un 3. punktā, 10. pantā, kā arī I pielikuma A un B daļā paredzētos pienākumus saistībā ar deviņām attīrīšanas iekārtām, kas apkalpo Lielās Londonas apgabalu.

17 Atbildot uz šo argumentēto atzinumu, Apvienotā Karaliste 2006. gada 15. jūnija vēstulē norādīja, ka visas kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas iekārtas, kas apkalpo Vitbērnu un Sanderlendas [*Sunderland*] aglomerāciju, atbilst Direktīvas 91/271 prasībām.

18 Pēc 2007. gada 6. jūlijā notikušās sanāksmes starp Komisijas un Apvienotās Karalistes pārstāvjiem Apvienotā Karaliste ar 2007. gada 23. oktobra vēstuli iesniedza precizējumus šajā aspektā.

19 Attiecībā uz situāciju Londonā Apvienotā Karaliste atbildēja, ka, kaut arī Bektonas, Krosnesas un Mogdenas attīrīšanas iekārtās ir jāveic uzlabojumi, tas nenozīmē, ka šīs iekārtas neatbilst Direktīvas 91/271 prasībām. Apņemoties veikt šos uzlabojumus, Apvienotā Karaliste esot vienkārši paudusi vēlmi nodrošināt augstāku vides aizsardzības līmeni.

20 2007. gada 26. janvāra sanāksmē Komisijas un Apvienotās Karalistes pārstāvji apsprieda divas iespējamās izvēles iespējas attiecībā uz Londonu, kas bija ieteiktas *TTSS* ziņojumā, un Apvienotā Karaliste nolēma izvēlēties vienotu tuneli 30 km garumā pa Temzu un atsevišķu tuneli tās pietekai Lī [*Lee*]. Visu projektu bija iecerēts pabeigt līdz 2020. gadam.

21 Pēc divām Apvienotās Karalistes nosūtītām papildu vēstulēm, kas datētas ar 2007. gada 29. jūniju un 2008. gada 4. februāri, Komisija, joprojām nebūdama apmierināta ar šīs valsts sniegtajām atbildēm, ar 2008. gada 1. decembra vēstuli nosūtīja papildu argumentētu atzinumu, kurā precizēja savu

Direktīvas 91/271 interpretāciju attiecībā uz dalībvalstu pienākumu kontrolēt komunālo notekūdeņu novadīšanu ar lietus ūdeņu noteces kanālu palīdzību. Tā arī apstiprināja savas bažas par Vitbērnas apkaimē ierīkotās kanalizācijas sistēmas, Bektonas un Krosnesas kanalizācijas sistēmas, kā arī Mogdenas, Bektonas un Krosnesas attīrīšanas iekārtu neatbilstību.

22 Komisija tomēr nolēma neturpināt uzsākto procedūru attiecībā uz Bedingtonas [*Beddington*], Išeras [*Esher*], Krolejas [*Crawley*], Dīpemas [*Deephams*], Hogsmilas [*Hogsmill*], Longrīčas un Riversaidas kanalizācijas sistēmām un attīrīšanas iekārtām. Līdz ar to Komisija aicināja Apvienoto Karalisti veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šajā papildu atzinumā minētās prasības divu mēnešu laikā no tā saņemšanas brīža.

23 Lai arī Komisija un Apvienotā Karaliste turpinājumā vairākkārt apmainījās ar vēstulēm un noturēja sanāksmes, situācijas risinājums tomēr netika rasts.

24 Tā kā Komisiju vēl joprojām neapmierināja Apvienotās Karalistes sniegtā atbilde, tā nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

25 Galvenie jautājumi, par kuriem Komisijas un Apvienotās Karalistes starpā pastāv domstarpības, skar Direktīvas 91/271 interpretāciju.

26 Komisija apgalvo, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai kanalizācijas sistēmas būtu projektētas un uzbūvētas tādējādi, lai tās spētu savākt visus komunālos notekūdeņus, kas rodas aglomerācijā, kuru tās apkalpo, un jānodrošina to novirzīšana, lai veiktu attīrīšanu. Tādējādi kanalizācijas sistēmas jaudai ir jābūt tādai, lai varētu tikt ņemti vērā parastie klimatiskie apstākļi (sauss laiks, mitrs laiks vai pat negaiss), kā arī sezonālās svārstības, kā, piemēram, iedzīvotāji, kas attiecīgajā teritorijā neuzturas pastāvīgi, tūristi un sezonālās saimnieciskās darbības.

27 Tā uzskata, ka Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļā minētās "lietus ūdeņu pārplūdes" ir neatņemama komunālo notekūdeņu savākšanas sistēmu un attīrīšanas iekārtu sastāvdaļa. Šī direktīva esot interpretējama tādējādi, ka tajā ir paredzēts absolūts pienākums novērst novadīšanu lietus ūdeņu pārplūdes gadījumā, izņemot ārkārtas apstākļus. Šī argumentācija esot atspoguļota Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļā, kurā ir noteikts, ka praksē nav iespējams savākt un attīrīt visus notekūdeņus "tādos gadījumos kā neparasti spēcīgas lietusgāzes".

28 Komisija norāda uz tādiem apstākļiem kā pārplūžu biežums un apjoms, lai pierādītu, ka šajā gadījumā ir noticis Direktīvas 91/271 pārkāpums. Tādējādi pretēji Apvienotās Karalistes apgalvotajam tā nepiedāvā striktu noteikumu par 20 noplūdēm, bet uzsver, ka, jo vairāk noplūžu, it īpaši laikposmos, kam raksturīgi vien samērā niecīgi nokrišņi, jo lielāka ir iespējamība, ka šī noteces kanāla darbība neatbilst Direktīvas 91/271 prasībām.

29 Komisijas un Apvienotās Karalistes starpā pastāv arī domstarpības par Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļā paredzētā jēdziena "labāk[ās] pieejam[ās] tehnisk[ās] zināšan[as], kas nerada pārmērīgas izmaksas" piemērojamību (turpmāk tekstā – "*BTKNEEC*", kas ir angļu valodas izteiciena "best technical knowledge not entailing excessive costs" saīsinājums).

30 Komisija apgalvo, ka šis jēdziens ir interpretējams Direktīvas 91/271 kontekstā, ņemot vērā tās nolūku un mērķus, kas ir – aizsargāt vidi no komunālo notekūdeņu novadīšanas dēļ radītās kaitīgās ietekmes.

31 Tā uzskata, ka *BTKNEEC* koncepts ļauj dalībvalstīm izdarīt izvēli starp vairākiem risinājumiem, kas vienlīdz veicina Direktīvas 91/271 noteikumu un mērķa ievērošanu, kā, piemēram, jaunas uzglabāšanas infrastruktūras izbūve, jau pastāvošās infrastruktūras paplašināšana vai lietus ūdeņu novirzīšana, pirms tie nonāk kanalizācijas sistēmās.

32 Apvienotā Karaliste uzskata, ka Direktīva 91/271 ir interpretējama tādējādi, ka tā ļauj pašām dalībvalstīm noteikt veidu, kādā ir jāīsteno komunālo notekūdeņu savākšana un attīrīšana, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķi, kas ir aizsargāt vidi no komunālo notekūdeņu novadīšanas dēļ radītās kaitīgās ietekmes.

33 Apvienotā Karaliste uzskata, ka Direktīva 91/271 ir interpretējama, īpaši ievērojot to ietekmi uz vidi, kādu novadīšana rada uz saņemošajiem ūdeņiem.

34 Attiecībā uz jēdzienu "neparasti spēcīgas lietusgāzes" Apvienotā Karaliste uzskata, ka tas, ka Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļas 1. zemsvītras piezīmē ir tieši atzīts, ka konkrētos apstākļos nav iespējams izvairīties no novadīšanas, it īpaši neparasti spēcīgu lietusgāžu gadījumā, nenozīmē absolūtu pienākumu novērst novadīšanu visos pārējos gadījumos. Tā uzskata, ka jautājums par to, vai citos apstākļos novadīšana ir pieļaujama, ir risināms, piemērojot *BTKNEEC* jēdzienu un veicot tās ietekmes uz vidi novērtējumu, kādu novadīšana rada uz saņemošajiem ūdeņiem.

35 Šī dalībvalsts uzskata, ka Direktīvā 91/271 nekas nav paredzēts par to, kādos apstākļos vai cik bieži var tikt veikta novadīšana saņemošajos ūdeņos. Lai izvērtētu, vai kanalizācijas sistēmas vai attīrīšanas iekārtas atbilst Direktīvas 91/271 prasībām, esot jāveic detalizēts attiecīgās kanalizācijas sistēmas vai attīrīšanas iekārtas darbības novērtējums, izvērtējot to ietekmi uz vidi, kādu novadīšana rada uz saņemošajiem ūdeņiem.

36 Direktīvas 91/271 10. pantā paredzētais jēdziens "apmierinoš[a] darbīb[a]" arī esot izvērtējams, ņemot vērā šīs direktīvas 1. pantā paredzēto vides aizsardzības mērķi un tādējādi – ietekmi uz saņemošajiem ūdeņiem.

37 Kaut arī Komisija nav apstrīdējusi metodi, ko Apvienotā Karaliste ir izmantojusi, lai izvērtētu to, vai pastāv vienota noplūde, tas, pēc šīs dalībvalsts domām, neatrisina problēmu, kas ir saistīta ar to, ka noplūdes definīcija katrā dalībvalstī var būt atšķirīga. Līdz ar to dažādu dalībvalstu politikas saskaņotība netiktu nodrošināta, ja atbilstība Direktīvas 91/271 prasībām būtu nosakāma, ņemot vērā noplūžu esamību un to biežumu.

38 Apvienotā Karaliste turklāt apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu, pamatojoties uz noplūžu skaitu, lai pārliecinātos par kanalizācijas sistēmu un attīrīšanas iekārtu atbilstību Direktīvas 91/271 prasībām.

39 Konkrētāk attiecībā uz Sanderlendas (Vitbērnas) aglomerāciju Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei to, ka papildu argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa izbeigšanās brīdī joprojām tika novadītas pārmērīgas lietus ūdeņu pārplūžu radītās noplūdes no Vitbērnā izvietotās Sanderlendas kanalizācijas sistēmas daļas un ka šī sistēma tādējādi neatbilda Direktīvas 91/271 3. panta, kā arī I pielikuma A daļas prasībām.

40 Kaut arī noplūžu biežums ir samazinājies (2002.–2004. gadā – no 56 līdz 91 noplūdei gadā un bez attīrīšanas novadīto komunālo notekūdeņu ikgadējais apjoms – no 359 640 m^3 līdz 529 290 m^3), kanalizācijas sistēma joprojām neatbilstot Direktīvā 91/271 noteiktajām prasībām, it īpaši ņemot vērā Vitbērnas un Sīemas [*Seaham*] peldvietu ūdens tuvumu un daudzās sūdzības, kas Komisijā iesniegtas par Vitbērnas apkaimē izvietoto pludmaļu piesārņojumu ar atkritumiem.

41 Apvienotā Karaliste uzskata, ka šīs lietus ūdeņu radītās pārplūdes atbilst Direktīvas 91/271 prasībām.

42 Apvienotā Karaliste arī uzskata, ka Vitbērnas apkaimes peldvietu ūdens ir atzīts par atbilstošu Padomes 1975. gada 8. decembra Direktīvas 76/160/EEK par peldvietu ūdens kvalitāti (OV L 31, 1. lpp.) prasībām un ka tādējādi tas atbilst arī Direktīvas 91/271 prasībām. Turklāt atkritumi visticamāk esot cēlušies nevis no Vitbērnas, bet gan no Tainas [*Tyne*], kur noteces kanāli esot tikuši aprīkoti ar filtrējošiem tīkliem tikai 2010. gada marta beigās.

43 Saistībā ar Londonas aglomerāciju Komisija kritizē Apvienoto Karalisti par neattīrīto komunālo notekūdeņu no Bektonas un Krosnesas kanalizācijas sistēmām un Bektonas, Krosnesas un Mogdenas attīrīšanas stacijām novadīšanas biežumu un daudzumu, kam ir tāds apmērs, kas ir atzīstams par Direktīvas 91/271 3. un 4. panta, kā arī I pielikuma A daļas pārkāpumu, it īpaši tādēļ, ka šīs novadīšanas ir notikušas pat nelielu nokrišņu periodos.

44 Tā arī uzskata, ka Direktīvas 91/271 10. pantā ir prasīts, lai komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas tiek celtas atbilstīgi šīs direktīvas 4. panta prasībām, projektētu, celtu, darbinātu un uzturētu, nodrošinot apmierinošu darbību visos parastajos vietējos klimata apstākļos.

45 Apvienotā Karaliste uzskata, ka šīs attīrīšanas iekārtas atbilst Direktīvas 91/271 noteikumu prasībām.

46 Tā arī norāda, ka Londonas kanalizācijas tīkls ir ļoti vecs un tas ir ticis pakāpeniski modernizēts kopš 1875. gada. Kopš Direktīvas 91/271 pieņemšanas ir pētīti un veikti uzlabojumi. Turklāt Temzā kopsummā par GPB 4,4 miljardiem veikto darbu mērogs un ārkārtējais raksturs ir prasījuši daudz laika. Tā uzskata, ka nedrīkst tikt sodīta par ambicioza risinājuma īstenošanu ilgtermiņā.

Tiesas vērtējums

Par Direktīvas 91/271 interpretāciju

47 Kā tas izriet no Direktīvas 91/271 1. panta otrās daļas, šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt vidi no komunālo notekūdeņu novadīšanas kaitīgās ietekmes (skat., piemēram, 2004. gada 23. septembra spriedumu lietā C-280/02 Komisija/Francija, Krājums, I-8573. lpp., 13. punkts).

48 Tādējādi ar Direktīvu 91/271 sasniedzamais mērķis ir vairāk nekā tikai ūdens ekosistēmu aizsardzība, un tās nolūks ir aizsargāt cilvēkus, faunu, floru, augsni, ūdeni, gaisu un ainavas no jebkādas negatīvas ietekmes sakarā ar paātrinātu aļģu un citu augu valsts augstāko formu augšanu, kas norisinās pēc komunālo notekūdeņu novadīšanas (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 16. punkts).

49 Direktīvas 91/271 10. pantā ietvertais jēdziens "apmierinoš[a] darbīb[a]", iepriekš minētās direktīvas I pielikuma 1. zemsvītras piezīmē minētais jēdziens "neparasti spēcīgas lietusgāzes" un šīs pašas direktīvas I pielikuma A daļā minētais jēdziens "labāk[ās] pieejam[ās] tehnisk[ās] zināšan[as]" (*BTKNEEC*) ir interpretējami, ņemot vērā tieši šo [iepriekšējā punktā minēto] mērķi, kā arī LESD 191. pantu.

50 Pirmkārt, saistībā ar jēdzienu "apmierinoš[a] darbīb[a]", kurš attiecas vienīgi uz attīrīšanas iekārtām, ir jākonstatē, ka tas nav izteikts skaitliskā izteiksmē, ciktāl Direktīvas 91/271 10. pantā ir vienīgi paredzēts, ka attīrīšanas iekārtām ir jānodrošina "apmierinoš[a] darbīb[a] visos parastajos vietējos klimata apstākļos" un jāņem vērā piesārņojuma daudzuma izmaiņas dažādos gadalaikos.

51 Šajā ziņā Tiesa jau ir konstatējusi pienākumu neizpildi gadījumā, kad komunālo notekūdeņu savākšanas vai to attīrīšanas likme ir 80 % vai pat 90 % apmērā no pastāvošā piesārņojuma (2009. gada 7. maija spriedums lietā C-530/07 Komisija/Portugāle, Krājums, I-78. lpp., 28. un 53. punkts, kā arī 2011. gada 14. aprīļa spriedums lietā C-343/10 Komisija/Spānija, 56. un 62. punkts).

52 Ņemot vērā Direktīvas 91/271 mērķi, kas ir atgādināts šā sprieduma 47. un 48. punktā, nav pieļaujama komunālo notekūdeņu neattīrīšana parastajos klimatiskajos un sezonālajos apstākļos, jo tādējādi Direktīvai 91/271 tiktu atņemta tās jēga.

53 Līdz ar to ir vispārzināms, ka, lai nodrošinātu atbilstību vides aizsardzības mērķim, jēdziens "apmierinoša darbība", kaut arī tas nav ticis izteikts skaitliskā izteiksmē, ir jāsaprot tādējādi, ka parastajos klimatiskajos apstākļos un ņemot vērā sezonālās svārstības visiem komunālajiem notekūdeņiem ir jābūt savāktiem un attīrītiem.

54 Komunālo notekūdeņu neattīrīšana tādējādi ir pieļaujama tikai ārkārtas apstākļos, un regulāras neattīrītu komunālo notekūdeņu noplūdes ir pretrunā Direktīvai 91/271.

55 Otrkārt, attiecībā uz jēdzienu "neparasti spēcīgas lietusgāzes", kas paredzēts Direktīvas 91/271 I pielikuma 1. zemsvītras piezīmē, ir jāuzsver, ka šis jēdziens ir attiecināms uz šīs direktīvas 3. pantā paredzētajām kanalizācijas sistēmām, kā arī uz tās 4. pantā paredzētajām attīrīšanas iekārtām.

56 Ar iepriekš minēto zemsvītras piezīmi Savienības likumdevējs ir atzinis, ka pastāv tādas situācijas, kurās var nebūt iespējams savākt vai attīrīt visus komunālos notekūdeņus. It īpaši tas ir konstatējis, ka "praksē nav iespējams uzbūvēt kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas iekārtas tādā veidā, ka visi notekūdeņi tiek attīrīti", un ir paredzējis, ka "tādos gadījumos kā neparasti spēcīgas lietusgāzes" komunālo notekūdeņu nesavākšana un neattīrīšana var būt pieļaujama. Tomēr šādā gadījumā dalībvalstīm ir jānosaka "pasākumi, lai ierobežotu piesārņojumu no lietus ūdeņu pārplūdēm".

57 Jākonstatē, ka izteiciens "neparasti spēcīgas lietusgāzes" Direktīvas 91/271 I pielikuma 1. zemsvītras piezīmē ir minēts tikai piemēra veidā, jo pirms šā izteiciena ir ietverts formulējums "tādos gadījumos kā". Līdz ar to komunālo notekūdeņu nesavākšana vai neattīrīšana var būt pieļaujama arī citos apstākļos.

58 Tomēr pretēji Apvienotās Karalistes apgalvotajam mērķis, kuru ir iecerēts sasniegt ar Direktīvu 91/271, neļauj uzskatīt, ka šie citi apstākļi varētu rasties parastā un ikdienišķā situācijā, vēl jo vairāk tādēļ, ka termins "neparasti" liecina par to, ka parastos apstākļos komunālo notekūdeņu nesavākšana vai neattīrīšana nav pieļaujama.

59 Apvienotās Karalistes argumentācija, saskaņā ar kuru novadīšana varētu būt pieļaujama pat tādās situācijās, kas nav uzskatāmas par neparastām, tādējādi nav atbalstāma.

60 Turklāt ir jāprecizē, ka gadījumā, ja dalībvalsts saskaras ar neparastu situāciju, kurā tai nav iespējams savākt vai attīrīt komunālos notekūdeņus, tai ir pienākums veikt atbilstošus pasākumus, lai ierobežotu piesārņojumu atbilstoši Direktīvas 91/271 I pielikuma 1. zemsvītras piezīmei.

61 Turklāt, tā kā jēdziens "neparasti spēcīgas lietusgāzes" šajā direktīvā nav definēts, Komisija ir tiesīga, veicot Savienības tiesību ievērošanas pārbaudi, pieņemt vadlīnijas, un, tā kā Tiesai nav kompetences izteikt skaitliskā izteiksmē Direktīvā 91/271 paredzētos pienākumus, jēdziens "neparasti spēcīgas lietusgāzes" tādējādi ir izvērtējams, ņemot vērā visus šajā direktīvā paredzētos kritērijus un nosacījumus, it īpaši *BTKNEEC* jēdzienu.

62 Treškārt, jēdziens *BTKNEEC*, kas ir minēts Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļā, tāpat kā pārējie Direktīvā 91/271 paredzētie dažādie jēdzieni, kas ir aplūkoti iepriekš, arī ir jāizvērtē, ņemot vērā vides aizsardzības mērķi. Turklāt jāatzīmē, ka šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem, kas paredz visu komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, izņemot neparastus vai neparedzamus gadījumus, ir jābūt izpildītiem minētajā direktīvā noteiktajā termiņā.

63 Jēdziens *BTKNEEC*, kaut arī tas Direktīvas 91/271 I pielikuma A daļā ir paredzēts tikai attiecībā uz kanalizācijas sistēmām, tomēr ir visiem Direktīvas 91/271 noteikumiem raksturīgs jēdziens, kura nolūks ir nodrošināt tajā izvirzītā vides aizsardzības mērķa sasniegšanu, tajā pašā laikā izvairoties no pārlieku striktas paredzēto noteikumu piemērošanas. Tādējādi šis jēdziens ir attiecināms arī uz attīrīšanas iekārtām, ciktāl tas atsevišķos gadījumos pieļauj neattīrītu notekūdeņu novadīšanu, lai arī tie var radīt negatīvu ietekmi uz vidi.

64 Jēdziens *BTKNEEC* tādējādi ļauj nodrošināt Direktīvā 91/271 paredzēto pienākumu izpildi, nenosakot dalībvalstīm neīstenojamus pienākumus, kurus tās nevarētu izpildīt vai varētu izpildīt tikai ar nesamērīgām izmaksām.

65 Tomēr, lai netiktu apdraudēts šā sprieduma 53. punktā atgādinātais princips, saskaņā ar kuru visiem komunālajiem notekūdeņiem ir jābūt savāktiem un attīrītiem, dalībvalstis drīkst atsaukties uz šādām nesamērīgām izmaksām tikai ārkārtas gadījumos.

66 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalsts nevar atsaukties uz praktiskām vai administratīvām grūtībām, lai pamatotu savu pienākumu un direktīvā noteikto termiņu neievērošanu. Tas pats attiecas arī uz finansiālajām grūtībām, kas dalībvalstīm ir jāpārvar, veicot atbilstošus pasākumus (2006. gada 30. novembra spriedums lietā C-293/05 Komisija/Itālija, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

67 *BTKNEEC* jēdziens ir izvērtējams, līdzsvarojot, pirmkārt, visattīstītākās tehnoloģijas, kā arī paredzamas izmaksas un, otrkārt, priekšrocības, ko var sniegt efektīvāka notekūdeņu savākšanas vai attīrīšanas sistēma. Šajā ziņā pastāvošās izmaksas nedrīkst būt nesamērīgas ar iegūtajām priekšrocībām.

68 Šajā ziņā, kā ir apgalvojusi Apvienotā Karaliste, ir jāņem vērā tā ietekme uz vidi, it īpaši uz saņemošajiem ūdeņiem, kuru rada neattīrītu komunālo notekūdeņu novadīšana. Sekas, ko šī novadīšana rada videi, tādējādi ļauj novērtēt to izmaksu samērīgo raksturu, kas rastos, veicot darbus, kas vajadzīgi, lai tiktu attīrīti visi komunālie notekūdeņi, salīdzinājumā ar priekšrocību, ko tas radītu videi.

69 Gadījumā, ja visu notekūdeņu savākšana un attīrīšana būtu neiespējama vai ļoti sarežģīta, attiecīgajai dalībvalstij būtu jāpierāda, ka ir izpildīti *BTKNEEC* jēdziena piemērošanas nosacījumi.

70 Tiesas judikatūrā nenoliedzami ir paredzēts, ka pienākumu neizpildes procedūras atbilstoši LESD 258. pantam ietvaros Komisijai ir jāpierāda, ka pastāv apgalvotā pienākumu neizpilde. Tādējādi tai ir jāiesniedz Tiesai nepieciešamie pierādījumi, lai tā pārbaudītu, vai pastāv šī pienākumu neizpilde, bez tiesībām pamatoties uz jebkādu prezumpciju (skat. it īpaši 2005. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-494/01 Komisija/Īrija, Krājums, I-3331. lpp., 41. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, 32. punkts; 2009. gada 6. oktobra spriedumu lietā C-335/07 Komisija/Somija, Krājums, I-9459. lpp., 46. punkts, un 2009. gada 10. decembra spriedumu lietā C-390/07 Komisija/Apvienotā Karaliste, Krājums, I-214. lpp., 43. punkts).

71 Tomēr dalībvalstīm saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu ir pienākums palīdzēt Komisijai īstenot tās uzdevumu, ko saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu it īpaši veido LESD noteikumu, kā arī saskaņā ar Līgumu iestāžu izdoto noteikumu piemērošanas uzraudzība. It īpaši ir jāņem vērā fakts, ka, pārbaudot tādu valsts noteikumu pareizu piemērošanu, kuru mērķis ir efektīvi ieviest direktīvu, Komisija lielā mērā ir atkarīga no informācijas, ko sniedz iespējamie sūdzību iesniedzēji, kā arī attiecīgā dalībvalsts (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Īrija, 42. un 43. punkts, kā arī lietā Komisija/Apvienotā Karaliste, 44. punkts).

72 No tā izriet – ja Komisija iesniedz pietiekamus pierādījumus, kas liecina, ka atbildētāja dalībvalsts ir īstenojusi noteiktu praksi, šai dalībvalstij pēc būtības un detalizēti ir jāapstrīd iesniegtās ziņas un no tām izrietošās sekas (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Īrija, 44. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī lietā Komisija/Apvienotā Karaliste, 45. punkts).

73 No tā izriet, ka, izvērtējot šo prasību, Tiesai vispirms ir jāpārbauda, vai novadīšanas, kas veikta no dažādu Apvienotās Karalistes aglomerāciju kanalizācijas sistēmām vai attīrīšanas iekārtām, pamatā ir tādi apstākļi, kas būtu uzskatāmi par ārkārtējiem, vai nē, un, ja tas tā nav, tad pēc tam ir jāpārbauda, vai Apvienotā Karaliste ir varējusi pierādīt, ka ir izpildīti *BTKNEEC* jēdziena piemērošanas nosacījumi.

Vitbērna

74 Attiecībā uz pienākumu nodrošināt kanalizācijas sistēmas esamību Direktīvas 91/271 3. panta 1. punkta izpratnē vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākuma neizpildes esamība ir jāvērtē atkarībā no situācijas dalībvalstī, kāda tā ir argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās un ka pēc tam sekojošās izmaiņas Tiesa nevar ņemt vērā (skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Apvienotā Karaliste, 50. punkts, kā arī lietā Komisija/Spānija, 54. punkts).

75 Šajā ziņā ir jānorāda, ka papildu argumentētajā paziņojumā, kas datēts ar 2008. gada 1. decembri, Apvienotajai Karalistei tika noteikts divu mēnešu termiņš, sākot no šā atzinuma saņemšanas dienas, lai izpildītu Direktīvā 91/271 paredzētos pienākumus. Tomēr ir jākonstatē, ka argumentētajā paziņojumā norādītajā datumā joprojām pastāvēja neattīrītu komunālo notekūdeņu novadīšana no lietus ūdeņu noteces kanāliem. Novadīšanas skaitu, kā arī to apmēru Apvienotā Karaliste nav apstrīdējusi, ciktāl tā ir vienīgi norādījusi, ka, pretēji Komisijas apgalvotajam, Vitbērnas apkaimes pludmalēs atrastie atkritumi nevarētu būt radušies no Vitbērnas kanalizācijas sistēmas, jo notekūdeņu novadīšanai izmantotais jūrā esošais ūdens novadīšanas kanāls ir aprīkots ar 6 mm filtrējošo tīklu, un ka šie atkritumi visticamāk ir cēlušies no Tainas, kurā noteces kanāli esot tikuši aprīkoti ar filtrējošiem tīkliem tikai 2010. gada marta beigās.

76 Lai izvērtētu, vai Apvienotā Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 91/271 3. pantā un I pielikuma A daļā paredzētos pienākumus, kā to savā iebildumā ir apgalvojusi Komisija, ir jāveic šā sprieduma 73. punktā minētā pārbaude.

77 Pirmkārt, ir jākonstatē, kā izriet no 2005. gada 2. marta vēstules, ko Apvienotā Karaliste nosūtījusi Komisijai, ka notekūdeņu novadīšanas skaits 2001. gadā bija 310 reizes no ikgadējā apjoma 561 240 m^3 un ka laikposmā no 2002. līdz 2004. gadam šis skaits bija no 56 līdz 91 reizei no 359 640 m^3 līdz 529 290 m^3 apjoma. Tāpat jāatzīmē, ka laikposmā no 2006. līdz 2008. gadam notekūdeņu novadīšanas skaits gadā bija no 25 līdz 47 novadīšanas reizēm no kopējā apjoma no 248 130 m^3 līdz 732 150 m^3, kā arī 762 300 m^3 par 2009. gadu. Komisija, pamatojot savus apsvērumus ar šo novadīšanu biežumu, kā arī to intensitāti ir nepārprotami pierādījusi, ka tās gan pirms, gan pēc papildu argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām ir notikušas ikdienišķā veidā, jo šāds novadīšanas reižu skaits nevar būt saistīts ar ārkārtējiem apstākļiem. Apvienotā Karaliste savos apsvērumos turklāt nav norādījusi uz šo novadīšanu ārkārtējo raksturu.

78 Otrkārt, jānorāda, ka saskaņā ar 2010. gadā veiktu pētījumu no tehnoloģiskā viedokļa būtu iespējams samazināt notekūdeņu novadīšanas no Vitbērnas kanalizācijas sistēmas skaitu, paplašinot jau pastāvošo ūdeņu uzkrāšanas tuneli, ko Apvienotā Karaliste arī nav apstrīdējusi.

79 Attiecībā uz izmaksām, kas tādējādi rastos, kā arī iegūtajām priekšrocībām no iepriekš minētā pētījuma izriet, ka, veicot šī tuneļa paplašināšanas darbus, būtu iespējams iegūt saņemošo ūdeņu kvalitātes uzlabojumu 0,3 % apmērā, ja par pamatu tiek ņemtas 20 novadīšanas reizes gadā.

80 Kaut arī ūdens kvalitātes uzlabošanās šķiet neliela un kaut arī, kā norādījusi Apvienotā Karaliste, Direktīvas 76/160 prasības būtu ievērotas, ko var ņemt vērā, veicot vispārēju *BTKNEEC* jēdziena piemērošanas nosacījumu izvērtējumu, tomēr ir jākonstatē, ka lietas dalībnieku apsvērumos vai sagatavotajos ziņojumos, vai veiktajos pētījumos nevienā brīdī nav tikušas pieminētas izmaksas, kas varētu rasties saistībā ar šāda veida tuneļa paplašināšanu.

81 Tādējādi Tiesa nevar pārbaudīt, vai ar šāda veida darbiem saistītās izmaksas patiešām ir pārmērīgas un nesamērīgas attiecībā pret priekšrocību, kas tiktu iegūta vides aizsardzības ziņā.

82 No tā izriet, ka Apvienotā Karaliste nav juridiski pietiekami pierādījusi, ka kanalizācijas sistēmas jaudas palielināšanas darbu izmaksas būtu nesamērīgas attiecībā pret vides stāvokļa uzlabošanu.

83 Līdz ar to Komisija ir pamatoti konstatējusi, ka Vitbērnas kanalizācijas sistēmas ierīkošana neatbilst Direktīvas 91/271 3. pantā un I pielikuma A daļā paredzētajām prasībām.

Londona

84 Saistībā ar Londonas aglomerāciju ir vispārzināms, kā to norādījusi arī pati Apvienotā Karaliste, ka papildu argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās šajā aglomerācijā nebija ierīkotas nedz attīrīšanas iekārtas Bektonā, Krosnesā un Mogdenā, kas nodrošinātu visu kanalizācijas sistēmā nonākošo komunālo notekūdeņu otrreizēju attīrīšanu atbilstoši Direktīvas 91/271 4. panta 1. punkta un 10. panta prasībām un garantētu, ka no tām veiktās novadīšanas atbilstu šīs direktīvas I pielikuma B daļā noteiktajām prasībām, nedz kanalizācijas sistēmas Bektonā un Krosnesā, kurām būtu pietiekama jauda atbilstoši šīs direktīvas 3. panta noteikumiem.

85 Komisija, pamatojoties uz *TTSS* 2005. gada februāra ziņojumu, ir norādījusi, ka no Londonas lietu ūdeņu noteces kanāliem gadā notiek aptuveni 60 novadīšanas un tas notiek pat nelielu nokrišņu periodos, un tādējādi Temzā katru gadu nonāk neattīrīts ūdens vairāku miljonu tonnu apmērā.

86 Attiecībā uz Londonas kanalizācijas sistēmas attīrīšanas iekārtām šajā pašā ziņojumā ir norādīts, ka to jauda ir pietiekama sausā laikā, bet nekādā ziņā – nokrišņu gadījumā.

87 Apvienotā Karaliste nav apstrīdējusi Komisijas norādītos faktiskos apstākļus un ir atgādinājusi, ka šobrīd patiešām tiek izstrādāts jauna tuneļa 30 km garumā zem Temzas jūras–upes daļas izbūves projekts, lai novērstu novadīšanu no kanalizācijas sistēmas noteces kanāliem un novirzītu notekūdeņus uz Bektonas attīrīšanas iekārtu, lai tos tur attīrītu. Tāpat ir paredzēts izbūvēt vēl vienu tuneli, Lī tuneli, ar mērķi samazināt novadīšanu no Bektonas un Krosnesas kanalizācijas sistēmu noteces kanāliem. Visbeidzot notiek uzlabošanas darbi Bektonas, Krosnesas un Mogdenas attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšanai.

88 Lai izvērtētu, vai Apvienotā Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 91/271 3., 4. un 10. pantā, kā arī I pielikuma A daļā paredzētos pienākumus, kā to savā iebildumā ir apgalvojusi Komisija, tāpat ir jāveic šā sprieduma 73. punktā minētā pārbaude.

89 Ir jākonstatē, ka Komisija, kura, pamatojoties uz šā sprieduma 85. punktā minēto *TTSS* ziņojumu, ko Apvienotā Karaliste nav apstrīdējusi, ir norādījusi, ka attiecīgais novadīšanas reižu biežums, kā arī to apmērs pastāv ne tikai ārkārtas apstākļos, bet arī nelielu nokrišņu gadījumā, ir uzskatāmi pierādījusi, ka notekūdeņu novadīšanai Temzā ir ikdienišķs raksturs.

90 Attiecībā uz tehnoloģisko neiespējamību samazināt notekūdeņu novadīšanu no Londonas kanalizācijas sistēmas skaitu, kā arī izmaksu nesamērīgo raksturu attiecībā pret iegūto priekšrocību vides aizsardzības ziņā ir jāatzīmē, ka Apvienotā Karaliste 2007. gada aprīlī ir izlēmusi uzsākt *TTSS* 2005. gada novembra ziņojumā ierosinātos darbus, kuru ietvaros tostarp būtu jāizbūvē jauns pazemes

tunelis. Līdz ar to saistībā ar Londonas kanalizācijas sistēmas problēmu pastāv tehnoloģiski risinājumi un to izmaksas nevar uzskatīt par nesamērīgām, ņemot vērā, ka Apvienotā Karaliste jau ir pieņēmusi lēmumu par to īstenošanu.

91 Attiecībā uz Apvienotās Karalistes argumentu, saskaņā ar kuru nevar tikt atzīts, ka tā nav izpildījusi savus pienākumus, jo jau kopš šīs direktīvas spēkā stāšanās ir tikuši izvērtēti projekti ar mērķi nodrošināt atbilstību Direktīvai 91/271, un ka darbi, kurus bija nolemts veikt, ir ļoti dārgi un ir realizējami tikai vairāku gadu garumā, ir jāatgādina, ka jautājums par to, vai dalībvalsts ir izpildījusi savus pienākumus, ir jāizvērtē, ņemot vērā stāvokli, kāds atbildētājdalībvalstī pastāvēja, beidzoties papildu argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, un ka dalībvalsts nevar panākt prasības noraidīšanu tikai tāpēc, ka notiek darbi un pasākumi, kuri nākotnē ļaus novērst valsts pienākumu neizpildi. Būtībā, nepastāvot Savienības likumdevēja izdarītam grozījumam ar mērķi pagarināt ieviešanas termiņus, dalībvalstīm ir jāievēro sākotnēji noteiktie termiņi (skat. 2004. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-27/03 Komisija/Beļģija, 39. punkts).

92 Līdz ar to Apvienotajai Karalistei saprātīgā laikposmā bija jāuzsāk vajadzīgās procedūras Direktīvas 91/271 transponēšanai valsts tiesību sistēmā, lai varētu pabeigt šīs procedūras šīs direktīvas 3. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā un 4. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā noteiktajā termiņā, proti, 2000. gada 31. decembrī.

93 Tādējādi Komisija ir pamatoti konstatējusi, ka Londonas (Bektonas un Krosnesas) kanalizācijas sistēmas ierīkošana neatbilst Direktīvas 91/271 3. pantā un I pielikuma A daļā paredzētajiem pienākumiem un ka, neveicot komunālo notekūdeņu no Londonas aglomerācijas (Bektonas, Krosnesas un Mogdenas) otrreizēju vai tai līdzvērtīgu attīrīšanu atbilstoši šīs direktīvas 4. pantam, Apvienotā Karaliste nav izpildījusi Direktīvā 91/271 paredzētos pienākumus.

94 No iepriekš minētā izriet, ka pienākumu neizpilde, ko Komisija ir attiecinājusi uz Apvienoto Karalisti, ir tikusi pierādīta attiecībā uz visām tās prasības pieteikumā norādītajām aglomerācijām.

95 Līdz ar to ir jāatzīst, ka, nenodrošinot:

— komunālo notekūdeņu no Sanderlendas (Vitbērna), kā arī Londonas (Bektonas un Krosnesas kanalizācijas sistēmas) aglomerācijām, kurās cilvēka ekvivalents (c.e.) ir 15 000 un vairāk, atbilstošu savākšanu saskaņā ar Direktīvas 91/271 3. panta 1. un 2. punktu, kā arī I pielikuma A daļu un

— komunālo notekūdeņu no Londonas (Bektonas, Krosnesas un Mogdenas attīrīšanas iekārtas) aglomerācijas, kurā cilvēka ekvivalents (c.e.) ir 15 000 un vairāk, atbilstošu attīrīšanu saskaņā ar Direktīvas 91/271 4. panta 1. un 3. punktu, 10. pantu, kā arī I pielikuma B daļu,

Apvienotā Karaliste nav izpildījusi šajā direktīvā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

96 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Apvienotajai Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) nenodrošinot:

— **komunālo notekūdeņu no Sanderlendas (Vitbērna), kā arī Londonas (Bektonas un Krosnesas kanalizācijas sistēmas) aglomerācijām, kurās cilvēka ekvivalents ir 15 000 un vairāk, atbilstošu savākšanu saskaņā ar Padomes 1991. gada 21. maija Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu 3. panta 1. un 2. punktu, kā arī I pielikuma A daļu un**

— **komunālo notekūdeņu no Londonas (Bektonas, Krosnesas un Mogdenas attīrīšanas iekārtas) aglomerācijas, kurā cilvēka ekvivalents ir 15 000 un vairāk, atbilstošu attīrīšanu saskaņā ar Direktīvas 91/271 4. panta 1. un 3. punktu, 10. pantu, kā arī I pielikuma B daļu,**

Apvienotā Karaliste nav izpildījusi šajā direktīvā paredzētos pienākumus;

2) Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]